

UKA 2015/7-2

Tillie Martinussen

2016-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuut.

(Aningaasaqarnermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoq)

(Aappassaaneerneqarnera)

Ukiut tullianut aningaasanut inatsisisap suliarinera isumaqatigiinniutigineralu imaannaasimanngilaq. Ukiup siulliup ingerlanerani iluarsartuussinissat pitsangorsaanissallu artornartuaannarput, kisianni pisariaqarluinnarpoq aallartinnissarput. Sivisunerusumik utaqqigutta - tamatsinnut akisunerussaaq. Pingaaruteqarluinnaqqissaarpoq aningaasanut tunngatillugu pingaarnersiuinissarput sapinngissamik amerlanerpaat ikiorumallugit, qularnaarumallugu nunami maani ineriaortitsinissaq alliaortitsinissarlu. Inuussutissarsiutit nutaat pilersissinnaasaat aningaasat tamaasa atorfissaqartippagut. Taama pisariaqarpugu tungiuineq ullumikkut akeqarsorinngisarput kinguariinnut tullernut akilertissangikkutsigu.

Tamanna tunngavigalugu Naalakkersuisut Aningaasaqarnermullu Ataatsimiititaliami ilaasortaaqatikka qutsavigerusuppakka suleqatigiinneq pitsaasoq nassaarsiorfiusorlu pillugu uani suliammi imaannaanngitsumi.

Ataguli aallarniutigalugu oqaatigilakka Aningaasanut Inatsisissatut siunnersuummi pissutsit assigiinngitsut Demokraatini iluarismaakkagut piviusunngortissinnaagatsigit.

Nuannaarutingaarput qularnaaratsigit Visit Greenlandimut aningaasaliissutissat, taamaasilluni Tunumut aningaasaliissutigineqarput 2 millioner koruunit takornariaqarnerup ineriaorteqqinnissaanut taamaasiluni Tunup takornariarfissatut periarfissat sulissutignerinanginneqarsinnaanngorlugit. Tunumiut aamma nersortariaqarput eqqissillutik siumukarujormata sorsuutigalugu nammineq sulinermikkut najukkaminni ineriaortitsinissaq sinaakkutissat aaqqiissutissallu pioereersut iluanni, tassani pissusitoqqat qimallugit eqqarsarlutit aamma pisortaqarfinni, takornariartitsisartut akornanni taamatullu aamma ataqtigiilluarnerat pillugu naak suliaq imaannaanngitsorsuugaluartoq.

Demokraatini nuannarutiguarparput qinigaaffiup sinnerani akissarsianut akileraarut qaffattussajunnaarmat taamaasilluni ineriaortitsnissaq aamma angerlarsimaffinni pisinnaanngorpoq.

Tusagassiutinut tapiissutinut eqqartorneqaqisunut tunngatillugu nuannaarutigaarput allakkanik nassiuusinermut atatillugu tapiissutaasartoq eqquteqqissinnaasimagatsigu aamma qularnaaratsigu tusagassiutinut tapiissutinik qinnuteqaatinik suliarinninnermi susassaqanngitsunik akuleruttoqartannginnissaa. Allakkanik nassiuusinermi tapip qularnaassavaa nunamut tamarmik aviisink nassiuusuisoqartalernissaa.

Pisortat ingerlatsiviini pitsangorsaanissamut piumasaqaatigut aamma iluatsippagut, nuannaarutigaarpullu pisortat annikillisaavagineqalermata. Isertussanngilarput Demokraatin isumaqtuaratta pisortat ingerlatsinerat annertuallaartoq paasiuminaappallaartorlu taamaattumik akisussaaffinnik inissiiniarneq ajornakusoortarpoq, qularnaatsumik eqaatsumillu allanngortiterinssaq aamma kukunissaq qaninnerulersarmat aamma sullissinermilu kukkuluttorerit taamatullu ingerlatsineq paasiuminaalluni. Tamakku pissusitoqqat allanngortinniartussanngorpagut.

Sipaarutit ullumikkut qularnaarpaat inuiaqtigiinni ajornartorsiornerpaaat illersorneqarnissat. Aamma siunissamik. Takujuminaakkaluaroq qanoq iliorluta tamanna qularnaassaneripput, pisortat ikorsiissutigisartagaasa assigiinngisitaalersinniarlugit suliaq imaannaanngitsoq aallartissanngikkaluarutsigu taamaattoqanngippammi pisariaqartitsinerpaat eqqorneqartussaammata.

Aamma kikkut tamarmik ilisimannguatsiarpaat meerarpassuit inuuusuttorpassuillu pisussaaffipput naapertorlugu suli ikorsinnaanngikkigut, siusinaartumik pensionisialinnik peqartoq ullumimmut naleqqiullugu suliffinnut qaninnerulersitassanik aamma ullumimut naleqqiullugu kaffisoqatigiinnerni, ikinngutinik peqateqarnermi oqallittarnitsinnilu peqataatinniarneqartussanik. Peqqinnissaqarfik imaannaanngitsorsiorpoq, tamatta nalunngilarput nakorsamut sianeraangatta qanoq sivisutigisumik utaqqisariaqartarnerluta imaluunniit nakorsiarniarnitsinni. Atuarfeqarneq ikorneqartariaqarpoq. Taamaakkaluartoq immitsinnut appisaluuttaqattaarpugut - kommunit, namminersorlutik oqartussat, angajoqqaat suleqatit aamma allat allaannglaq piffissaqaqalatalu akissaqaqisugut. Taamaattoqanngilaq.

Amerlasuut isumaqtigiissuteqartarerat, suleqatigiinneq aamma ataqtigiinneq nunatta ilisarnaatigisariaqararpai. Nuanniittaqaq akornatsinni iluanngittoqamat, kisianni unitsissanngilaatigut ataqtigiinnissatsinnut pisariaqarfii. Tamannalu massakkut pisariaqarpoq. Pakatsinartaqaaq partiit ilaasa ataqtigiinnissaq nilliatigileraangassuk peqataanik isumaqtigiissuteqarnissamut peqataaniataqaratik, pissutigiinnarlugu siunnersuutit partiimit allameernerat taamaasillutik nunatta siunissaa pillugu aalajangiinissamut akisussaaffik oqimaatsoq qimarratigisarpaat.

Pakatsinartaqaaq kikkut tamarmik oqaluleraangata sipaartariaqartugut eqqorneqassagunilli peqataajumajunnaartartunik. Kikkut tamarmik imminnuinnaq eqqarsaatigipput, pisorlu nammineq isumassarsiarinngikkaanni suna tamaat atorlugu nakkartinniarneqartarput naak aamma pisortat, meeqqat inuuusuttullu inuunerat, meeqqallu atuarfiata sipaarfiginissaat pineqaraluaraangataluunniit. Taamatut pissuseqarneq allanngortittariaqarpoq. Allatut ajornaqaaq paasisariaqarparput pisortat aningasaataannik atuingaangatta allat pinngitsoortariaqartartut. Aamma ajunngilaq. Tamatigulli immitsinnut ataasiakkaarluta aperisariaqarpugut ajunnginnersoq.

Iluarsartuussinerit siunertaraat pisariaqartitsisut piffissami sivisuumi qularnaarunissaat. Utoqqalinersiaqalernissamut ukiut qaffannerata ilisiartornermut peqataanissamut akissat matussavaat, akeqanngitsumik angerlarsimaffimmi ikiorteqarnissaq, iniusuttut utoqqalinissaminnut katersinissaannut kaammattuineq, pisortat pisussaaffii oqilisarniarlugit pisariaqartitsisuinnarnut tuttsisarnissaq anguniarlugu. Tamanna eqqarsaataavoq. Taama ajornanngitsigaluarpoq. Sunaluunniit anniaatigineqarluarpat.

Siusinaartumik pensionisiaqarnermut siunertaavoq, siusinaartumik pensionisiallit piginnaanngorsartarnissaat, oqittunik suliffeqartarnissaat, piffissaagallartillugu ikiorneqartarnissaat aamma imminiiginnarneqartannginissaat, nammineq akissarsiulerpata inuiaqatigiinnullu akuutinneqalerpata. Siusinaartumik pensionisisartut ilaat ullumikkut namminneq akissarsiortareerput, taamaattumik malunnarpoq sulisinhaassuseqartoqareersoq. Asissuineruvoq oqassalluni inuit tamakku tamarluinnarmik sanngiitsuusut aamma akuttunngitsumik taamatut saqqummiunneqartarput. Inuupput assigiinngitsunik suliassallit, ilaat ikiorneqarsinnaapput aninguisullugit aamma ilaat aningasaannarnik pisariaqartitsisuunngillat aamma pisariaqartippat paasineqarnissartik ikiorneqarnissartillu inuiaqatigiinnut akuulerusunnerminni. Ikiortariaqarpagut. Iluameertuuppat avatangiisiusut taakkuupput siusinaarlutik pensionisialinnut akuersisussat sulilerpata, ilinnialerpatalu qularnaarlugu akisussaaqataalernissaat aamma ulluni naliginarni.

Ineqarnermut tapiissutit pillugit inatsisip siunertaraa, iluarsartuussinernut allanut ilapittuutaanissaq qularnaarlugu ilinniartut, suliffissaqanngitsut piitsullu ineqarnermut akiliutiminut ikiorneqartarnissaat iluanaarniapiuit iniutillit inissaaleqisunik atornerlueqqunagit. Aamma qularnaarneqarpoq tapip naatsorsorneqarnerani maannakkorpiaq akissarsiat tunngiusarnissaat, tamannalu kikkut tamarmik soqutisarisariaqarpaat.

Aalisarnermik inuussutissarsiutilli 2016-mi akitsuusersuiffigineqartussaapput akitsuusersuinissamullu siunnersuutit siullit annertuumik Sulisitsisut peqatigiffiannit, KNAPK-mit SIK-milu akerlilerneqarput. Siutigut tarpartippagut akitsuutillu allanngortillugit. Aalisakkat tamatta pisuussutigaagut aamma tungiuinermut tamakkiisumut ikorfartuutaasariaqarput, kisiannili aamma qularnaassavarput aalisarnermik inuussutissarsiortut unammillersinnaanerisa innarlinnginnissaat.

Peqataanik Demokraatini isumaqarpugut angutit arnallu inuusuttut inuutissarsiorsinnaanngorlugit ilinniartittariaqarigut, ilaatigut inuusuttut ilinniartillugit umiarsuarmi naalagassatut, qaamiutut, ilisimasortatut aamma allanut atorfinnut ilinniartillugit siunissat qularnaarumallugu.

Aamma neqinut akitsuut kiisalu ikummatissamut akitsuut peerpagut paarlattuanillu akitsuutinik eqqussilluta siunertaralugu peqqinnarnerusumik inuusoqalernissaa. Akitsuutit polikkerinngilarput, allatulli isumaqatigiissuteqartariaqarpugut sapiissuseqarluta inersimasutut, taamaattumik qummoroortartunut, sukuluunut, mamakujunnut il.il. akitsuutit allanngortillugit saqqummiussat iluarisimaarpagut.

Aap, nuanninngilaq tungiuineq tatisimaneqarmat. Taamaattumik ineriertortitsinissaq ummarissartariaqarpalput, sulisinnaasunut isertitassat aamma Kalaallit Nunaanni tamarmi ilinniartitsinissaq ilungersuutigisariaqarpalput.

Tamanna aqqutissatuaavoq inuiaqatigiinnut iluaqusersuutigineqartartut qularnaassagaanni, taamaattumik suliffit aamma eqqumiitsuliortut innuttaasulu iluanaarniapiluttututut isigiunnaartariaqarpagut aningaasarsiorusuppata. Aamma aningaasaliissuteqarusuttut iluaralugit ilassilluartariaqarpagut. Pisuusaarneruallaqaat pisariaqartitsisunik ikiuisinnaasumik pisortaqarfeqarusuutigaluni akissarsiortunik asissuissagaanni aamma nunap unammillersinnaanera ullaat tamaasa piuarpoq assigiimmik pinnikkusunneq piinnarlugu. Demokraatini isumaqarpugut assigiimmik pinninnissaq qularnaartariaqaripput assigiinngitsuik atugaqartitsinissap qularnaarneratigut, sinaakkutissat atukkatta iluanni.

Aningaasanik eqqarsarnersuarput peertariaqarpoq - arlaat iluatsitaarippat amerlanerusut iluaquserneqassapput. Sinngalluni eqqarsariaaseq mattuttariaqarpalput, tamakkiisut eqqarsarnitsinni aallaavigisariaqarpagut aamma eqqaamiorput kinguariit tulliuttut aamma nunap ingerlalluarnissaat pillugit. Qinersisartugut sorliungaluarpataluunniit. Inatsisartunut ilaasortaaneq pisussaaffiliivoq. Taamaappoq. Sulisinnaasut suliumasullu amerlanerit takusinnaalerutsigit taava amerlanerit eqqarsalissapput saperatik piumallutillu.

Taamatut oqaaseqarluta siunnersuut Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu
Ataatsimiititaliamut innersuupparput.